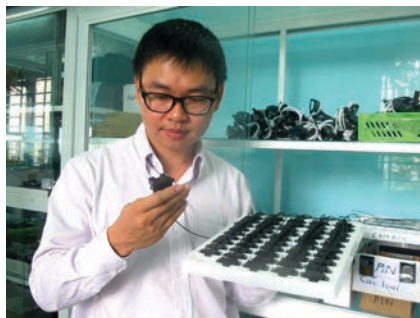

TS Nguyễn Bá Hải: sáng tạo để cuộc sống có ý nghĩa

TS Nguyễn Bá Hải sinh năm 1983 tại Thanh Hóa, hiện đang là Trưởng nhóm nghiên cứu trọng điểm về robot sinh học, Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật TP Hồ Chí Minh. Năm 2006, nhờ sự nỗ lực phấn đấu của bản thân, anh đã giành được học bổng thạc sỹ chuyên ngành kỹ thuật cơ khí của Chính phủ Hàn Quốc và sau đó lại tiếp tục được nhận học bổng tiến sỹ tại quốc gia này. Sau khi hoàn thành xuất sắc luận án tiến sỹ, mặc dù có cơ hội ở lại làm việc tại Hàn Quốc với mức lương 5.000 USD/tháng nhưng anh đã trở về để có thể đóng góp nhiều hơn cho đất nước. Với niềm đam mê nghiên cứu sáng tạo, các sáng chế của Nguyễn Bá Hải đã góp phần quan trọng mang khoa học và công nghệ phục vụ cộng đồng...

Sinh ra và lớn lên tại Thanh Hóa, từ nhỏ Nguyễn Bá Hải đã mải mê nghiên cứu để làm đủ thứ đồ chơi ưa thích, đặc biệt là ô tô. Với niềm đam mê đó nên khi đăng ký thi đại học (Trường Đại học Bách khoa Đà Nẵng và Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật TP Hồ Chí Minh), Hải đều chọn ngành học có liên quan đến ô tô và đã đỗ á khoa Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật TP Hồ Chí Minh. Từ niềm đam mê đặc biệt với ô tô như thế nên Hải đã quyết định chọn ngành cơ khí động lực để theo học. Sau khi tốt nghiệp, nhờ sự chịu khó và đam mê sáng tạo, Nguyễn Bá Hải đã giành được học bổng thạc sỹ của Hàn Quốc chuyên ngành robot sinh học. Hoàn thành khóa học 3 năm chỉ với thời gian 2 năm, Nguyễn Bá Hải đã có được 5 bằng sáng chế được chuyển giao cho các công ty tại Hàn Quốc cùng luận văn tốt nghiệp đạt loại xuất sắc và được cấp tiếp học bổng tiến sỹ. Đa số các nghiên cứu sinh tại Hàn Quốc thường phải kéo dài khóa học từ 3 đến 4 năm trở lên, nhưng Nguyễn Bá Hải đã lập một thành tích đặc biệt: báo cáo thành công luận án tốt nghiệp chỉ sau 2 năm

TS Nguyễn Bá Hải kiểm tra các cảm biến trong "Mắt thần" dành cho người khiếm thị

làm nghiên cứu sinh ở tuổi 27 và được nhận Giấy chứng nhận luận án tiến sỹ hay nhất trong năm của Trường Đại học Công nghệ và Giáo dục (Hàn Quốc). Ở thời điểm tốt nghiệp, Nguyễn Bá Hải đã được thầy hướng dẫn gợi ý ở lại Hàn Quốc làm việc với mức lương khoảng 5.000 USD/tháng tại Viện Công nghệ ô tô Hàn Quốc (KATECH), nhưng anh đã từ chối và trở về nước để bắt đầu một hành trình mới. Với khao khát được cống hiến sức trẻ và kiến thức cho ngôi trường đại học mà mình đã gắn bó, Nguyễn Bá Hải trở về công tác tại Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật TP Hồ Chí Minh. Nhờ những kiến thức đã tích lũy cùng với sự nhiệt huyết của tuổi trẻ, Nguyễn Bá Hải đã chủ động tìm kiếm các dự án có

liên quan đến lĩnh vực chuyên môn của mình để mở rộng hợp tác với các doanh nghiệp nhằm gắn kết hoạt động giảng dạy và nghiên cứu khoa học với thực tiễn đời sống.

Năm 2010, sự sáng tạo của Nguyễn Bá Hải đã được cụ thể hóa bằng việc mở các khóa học ngắn hạn về sáng tạo kỹ thuật có tên "Lớp học 1 USD" (mức thu chỉ mang tính tượng trưng nhằm tránh tình trạng đăng ký ảo ở các lớp học miễn phí). Tham dự khóa học này, các học viên sẽ được trang bị những kiến thức kỹ thuật cơ bản nhưng quan trọng như: cảm biến, cơ cấu chấp hành, điều khiển tự động... Điều thú vị là, bất kỳ ai yêu thích kỹ thuật đều có thể đăng ký tham dự khóa học. Với phương châm "học để làm việc", Nguyễn Bá Hải truyền đạt kiến thức bằng phương pháp giảng dạy tích cực khiến người học được kích thích tư duy, người học phải tự mình sáng tạo, tự tay mình viết nên những chương trình để trong thời gian ngắn nhất có thể vận dụng kiến thức vào cuộc sống một cách tốt nhất. Từ những Lớp học 1 USD đó, nhiều học viên của Nguyễn Bá Hải đã sáng tạo ra các mô hình như: xe năng lượng mặt trời

TS Nguyễn Bá Hải tại buổi lễ vinh danh công dân trẻ tiêu biểu TP Hồ Chí Minh năm 2012

cỡ nhỏ, thiết bị báo trộm, thiết bị tự bật đèn trong nhà... Thấy được ích lợi mà lớp học mang lại cho người học, đã có nhiều đồng nghiệp cùng chung tay, góp sức với Nguyễn Bá Hải để mở rộng quy mô của khóa học. Đến nay, Lớp học 1 USD của Nguyễn Bá Hải đã được mở ở 6 tỉnh/thành phố, thu hút hơn 3.000 học viên tham dự. Sau gần 4 năm triển khai, Lớp học 1 USD còn mở ra các chuyên đề cho đối tượng ngoài kỹ thuật như chuyên đề “nhận diện đam mê - khai sáng bản thân”. Lý giải cho việc mở lớp học này Nguyễn Bá Hải chia sẻ: “Mình nhận thấy không phải các bạn trẻ thiếu khát vọng mà cái chính là các bạn chưa được trang bị và chia sẻ về phương pháp nhìn vào chính bản thân để tìm ra đâu là đam mê đích thực của mình”. Năm 2015, anh tiếp tục sáng tạo bằng cách thực hiện lớp học này hoàn toàn trực tuyến nhằm giúp người Việt Nam ở nước ngoài cũng có thể tham gia học dễ dàng (<https://goo.gl/6OGokZ>). Càng bất ngờ khi chúng tôi thấy có những người 40,

50 tuổi hay giám đốc các doanh nghiệp, các cụ già cũng theo học lớp học “Nhận diện đam mê - khai sáng bản thân” này.

Với niềm đam mê nghiên cứu khoa học, từ sáng chế đầu tiên khi còn đang học tập tại Hàn Quốc, đến nay Nguyễn Bá Hải đã có 6 sáng chế được cấp giấy chứng nhận ở trong và ngoài nước, trong đó, tại Việt Nam nổi bật là thiết bị dẫn đường cho người khiếm thị mang tên “Mắt thần” hay “Chiếc nón kỳ diệu”. Khi đeo “Mắt thần”, người khiếm thị sẽ cảm nhận được vật cản để di chuyển dễ dàng hơn. Có người đã trả 2,3 tỷ đồng để mua bản quyền sáng chế “Mắt thần” nhưng anh không bán mà hợp tác với một số mạnh thường quân để có thể cùng sản xuất “Mắt thần” với giá rẻ nhất cho người khiếm thị và đem tặng nó khi có thể. “Mắt Thần” do Nguyễn Bá Hải sáng chế được xem là một trong những thiết bị hiện đại nhất hiện nay trong hỗ trợ việc đi lại của người khiếm thị. Thiết bị có hình dạng như một kính mắt bình thường, kết hợp với

một bộ cảm biến nhận diện vật cản bằng cách rung lên trước một khoảng cách nhất định để người khiếm thị di chuyển thuận tiện và hạn chế chấn thương do vật cản. Sản phẩm đã đoạt giải Nhân văn trong cuộc thi Robocon Techshow 2012, giải Nhất nhà Sáng chế Việt tuần 5 của Đài Truyền hình Việt Nam, được trao tặng đến gần 1000 người khiếm thị Việt Nam và đã có khoảng 20 người khiếm thị từ các quốc gia Hoa Kỳ, Đức, Phần Lan đang sử dụng. Hiện tại, Nguyễn Bá Hải đã hình thành được một nhóm nghiên cứu mạnh với khả năng tự chi trả kinh phí, đồng thời hướng dẫn thành công 20 thạc sỹ, công bố nhiều công trình nghiên cứu trên các tạp chí có uy tín trong nước và quốc tế. Bên cạnh đó, anh đã có 12 sáng chế (6 đã được cấp văn bằng bảo hộ), trong đó có nhiều sáng chế đã được các doanh nghiệp đăng ký nhận chuyển giao như: Robot xây dựng, mạch điện giao tiếp đa năng với máy tính, ghế mát xa cho người lớn tuổi, bộ thí nghiệm đa năng HDL-9000 kèm phần mềm kết nối máy tính trong ô tô, bộ sản phẩm SmartKit dành cho trẻ em và thanh thiếu niên... với giá nhiều tỷ đồng.

Với những thành tích đã đạt được trong hoạt động giảng dạy, nghiên cứu khoa học và đóng góp cho cộng đồng, Nguyễn Bá Hải đã vinh dự được nhận các danh hiệu như: Công dân trẻ tiêu biểu TP Hồ Chí Minh năm 2012, 1 trong 10 gương mặt trẻ Việt Nam tiêu biểu năm 2014... ✍

Xuân Diên